

โรคมุมิแพ้ผิวหนังรักษาได้ด้วยแพทย์แผนจีน

โดย แพทย์จีน เหวอ ชวน ตี้ (何川娣)

แปล โดย แพทย์จีน มนต์ญา อนุรักษ์ธนากร

อะไรคือโรคมุมิแพ้ผิวหนัง ?

การที่ร่างกายผ่านการสัมผัสกับบางสิ่งแล้วเกิดปฏิกิริยาตอบสนอง สามารถเกิดได้ที่ ผิวหนัง หลอดลม เนื้อเยื่อ อวัยวะภายใน เกิดการอักเสบ บนผิวหนังอาจเกิดปฏิกิริยา ผื่นแดง บวม น้ำ ตุ่มน้ำ แผลเปื่อย มีน้ำซึม คัน ปวด ร้อน เป็นต้น หากเกิดบริเวณคอ อาจทำให้ภายในคอบวม หายใจลำบาก จนเกิดอันตรายแก่ชีวิตได้ ส่วนอาการช็อก อาจเกิดได้กับอวัยวะภายในส่งผลต่อการทำงานของอวัยวะภายในได้ หากเป็นรุนแรงอาจทำให้เสียชีวิตได้

โดยทั่วไป คนส่วนใหญ่ไม่เกิดปฏิกิริยาการแพ้ แต่อาจพบได้ในคนกลุ่มน้อยที่ไวต่อการกระตุ้น ในทางแพทย์แผนจีนมองว่า สารจำเป็นในแต่กำเนิดไม่เพียงพอ ซึ่งมักทำให้เกิดอาการแพ้ต่อสิ่งต่างๆ ในมนุษย์ทุกคนในช่วงชีวิตหนึ่งไม่ว่าจะอยู่ช่วงวัยไหน สถานที่ใด สภาพแวดล้อมใด สามารถเกิดโรคมุมิแพ้ได้ทั้งสิ้น สาเหตุการเกิดมุมิแพ้มีมากมาย และแสดงอาการต่างกัน แต่ที่เหมือนกันคือ การเกิดการอักเสบของผิวหนัง,เนื้อเยื่อและหลอดเลือด

โรคมุมิแพ้ผิวหนังที่พบบ่อยมีอะไรบ้าง ?

1. ผื่นแพ้ยา(ผื่นแพ้ยาผิวหนังอักเสบ) แพทย์แผนจีนเรียก “จงเย่าตู่” (中药毒)

-Drug exanthem (猩红热样药疹)

-ผื่นแพ้ยา Fix drug eruption (固定性药疹)

-ผื่นแพ้ยาลมพิษ (荨麻疹型药疹)

-erythema multiforme (多形红斑型药疹)

-epidermolysis bullosa (大炮性表皮松懈型药疹)

-general exfoliative dermatitis (全身剥脱性皮炎型)

-Eczema dermatitis (湿疹皮炎型药疹)

2. ผื่นภูมิแพ้ผิวหนังอักเสบ(eczema) ทางแพทย์แผนจีนเรียก “เชื้อขวง” (湿疮)

2.1 ผื่นภูมิแพ้ผิวหนังชนิดทั่วไป แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะเฉียบพลัน ระยะกึ่งเฉียบพลัน และระยะเรื้อรัง

2.2 ผื่นภูมิแพ้ผิวหนังชนิดพิเศษ คือ

-ผื่นภูมิแพ้ผิวหนังชนิดหลอดเลือดดำขยายตัว

-ผื่นภูมิแพ้ผิวหนังชนิดติดเชื้อแบคทีเรีย

-ผื่นภูมิแพ้ผิวหนังชนิดติดเชื้อรา

-ผื่นภูมิแพ้ผิวหนัง atopic dermatitis

2.3 บริเวณที่มักเกิดผื่นภูมิแพ้ผิวหนัง สมัยก่อนจะมีการเรียกชื่อตามตำแหน่งที่ขึ้น ตามลักษณะของผิวที่เสียหาย จึงอาจมีชื่อเรียกต่างกัน โดยมักเรียกตามตำแหน่งที่ขึ้น

1. ผื่นภูมิแพ้ผิวหนังที่หนังศีรษะ : ส่วนมากเกิดจากการข้อมผม คัดผม หรือใช้น้ำยาต่างๆ ที่ใช้กับผมแล้ว
เกิดการแพ้มักพบในเพศหญิง

ผื่นภูมิแพ้ผิวหนังที่ใบหน้า : มักเกิดจากการใช้ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางต่างๆ หรืออาจเกิดจากการแพ้
แสงแดดแล้วเกิดปฏิกิริยาการแพ้

3. ผื่นภูมิแพ้ผิวหนังที่ห้วนนม : เกิดบริเวณห้วนนมและรอบห้วนนม มักพบในสตรีให้นมบุตร ในทารกที่ดื่มนม

มารดาหรือในทารกที่ปากติดเชื้อราแล้วกระตุ้นให้ห้วนมมารดาค้นจนเกิดเป็นผื่นบริเวณรอบห้วนมได้ ควรทำการตรวจเพิ่มเติมเพื่อแยกโรคออกจากมะเร็งที่ลักษณะคล้ายผื่นภูมิแพ้

4. ผื่นภูมิแพ้ผิวหนังที่ใบหู : เกิดจากขาแวนตาหรือ หูชั้นกลางอักเสบ ควรเปลี่ยนขาแวนและรักษาหูชั้นอาการอักเสบของหู

5. ผื่นภูมิแพ้ผิวหนังที่สะดือ : มักมีกลิ่นร่วมด้วย โดยจะเกิดผื่นแดง ขึ้น มีน้ำขี้มและคัน พยายามหลีกเลี่ยงการรบกวนบริเวณสะดือ หลีกเลี่ยงการเช็ดถูแรงๆ

6. ผื่นภูมิแพ้ผิวหนังที่ถุงอัณฑะ : มักกลายเป็นระยะเรื้อรัง คันจนส่งผลกระทบต่อการนอน ควรสวมใส่กางเกงหรือเสื้อผ้าที่ทำจากใยฝ้าย

7. ผื่นภูมิแพ้ผิวหนังที่อวัยวะเพศหญิง : มักเกิดจากการติดเชื้อCandida และการติดเชื้อทริโคโมเนซิส (Trichomoniasis) ที่ช่องคลอด รวมถึงความอับชื้นนานๆหรือจากประจำเดือน ตกขาวกระตุ้นให้เกิดการระคายเคืองไม่หายขาดจนทำให้เกิดท่อปัสสาวะอักเสบ ช่องคลอดอักเสบและกระเพาะปัสสาวะอักเสบได้

8. ผื่นภูมิแพ้ผิวหนังที่ทวาร : เกิดจากการอับชื้น การเสียดสีรบกวนเป็นประจำหรือจากการมีริดสีดวงทวารภายนอก ทวารหนัก ฝัคนกัตุตรกระตุ้นจนเกิดอาการ

9. ผื่นภูมิแพ้ผิวหนังที่มือ : สาเหตุค่อนข้างซับซ้อน มักเกิดจากการสัมผัสกับสิ่งต่างๆเช่น สบู่ ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดต่างๆ เครื่องสำอาง การติดเชื้อรา เป็นต้น ทำให้เกิดการแพ้ในระยะกำเริบมีผื่นแดง ตุ่มน้ำขี้ม ระยะเรื้อรังมักกลับเป็นซ้ำ ผิวหนาหยาบ อาจเป็นหลายปีถึงหลายสิบปี

10. ผื่นภูมิแพ้ผิวหนังที่ขา : มักเกิดจากหลอดเลือดขอด เลือดไหลเวียนไม่ดี มีเลือดคั่ง นานวันสะสมเป็นความชื้นความร้อน จนเกิดเป็นแผลมีน้ำขี้ม รักษาได้ยาก

2.4 โรคผื่นภูมิแพ้ผิวหนัง (Atopic dermatitis) : มักพบบ่อยในทางคลินิก สาเหตุสำคัญมาจากพันธุกรรม ใน
สามรุ่นจะมีคนเป็นภูมิแพ้ชนิดอื่นๆ การแบ่งระยะแบ่งเป็น

เด็กอายุ ----1-2 ปี (ระยะเฉียบพลัน)

เด็กอายุ ----2-8 ปี มักแสดงอาการเป็นๆหายๆ(ระยะเรื้อรัง)

เด็กอายุ ----8-15 ปี ผิวหนังหยาบหนา(ระยะอักเสบ)

3. ลมพิษ ลมพิษชนิดทั่วไป, ลมพิษภาวะเคอร์มาโทกราเฟีย (Dermatographia), ลมพิษเองจิโออีดีมา (Angioedema)

4. ผื่นแพ้สัมผัส ได้แก่ ผื่นแพ้สีน้ำมัน, ผื่นผ้าอ้อม, ผื่นแพ้ยาแปะ, ผื่นแพ้เครื่องสำอาง

5. ผื่นแพ้แมลง

6. ผื่นแพ้แอลกอฮอล์

7. โรคภูมิแพ้อื่นๆ

7.1 ภูมิแพ้จมูกอักเสบ

7.2 หอบหืด

7.3 หลอดเลือดอักเสบ , purpura

ปัจจัยที่ทำให้เกิดและอาการแสดงโรคภูมิแพ้

1. ร่างกายอยู่ในสถานะที่ก่อให้เกิดภูมิแพ้ได้ง่าย (ในมนุษย์ทุกคนในช่วงชีวิตหนึ่งไม่ว่าจะอยู่ช่วงวัยไหน
สถานที่ใด สภาพแวดล้อมใด สามารถเกิดโรคภูมิแพ้ได้ทั้งสิ้น)

2. หลังสัมผัสกับบางสิ่งแล้วเกิดปฏิกิริยาตอบสนองเฉพาะอย่างหนึ่ง

3. ผิวหนัง-เนื้อเยื่อ-หลอดเลือด เกิดการตอบสนองอาการอักเสบเฉพาะ อาการหลักได้แก่
แดง บวม ปวดร้อน คัน และมีน้ำซึมชัดเจน

4. หากเป็นหนักมาอาจถึงขั้นช็อก และเสียชีวิตได้

กลไกและสาเหตุการเกิดโรคมุมิแพ้หรือปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

1. ปัจจัยทางธรรมชาติ ได้แก่ ลม, ความเย็น, ความร้อนอบอ้าว, ความชื้น, แห้ง, ร้อน, ไฟ
2. ด้านการใช้ชีวิตประจำวัน สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง (ขนสัตว์จากสัตว์เลี้ยง, แลคเกอร์, สิ่งก่อสร้าง, แผลงกัดต่อย โปริตินสังเคราะห์, หรือการสวมใส่ผ้าใยสังเคราะห์)
3. อารมณ์ทั้งเจ็ด ความเครียด อารมณ์แปรปรวน ตื่นเต้นมากเกินไป
4. พยาธิสภาพภายในร่างกาย (แบคทีเรีย ไวรัส เชื้อรา เชื้อโมโคพลาสมา ปรสิต)
5. โรคทางระบบต่อมไร้ท่อ(เบาหวาน) โรคเรื้อรัง(ไทรอยด์เป็นพิษ โรคไต)
6. การใช้ยาทั้งภายในและยาใช้ภายนอกไม่เหมาะสม จนร่างกายเกิดอาการแพ้ ม้ามและกระเพาะอาหารเสียสมดุล ก่อให้เกิดความร้อนขึ้น ลมที่เป็นเสียซึ่ง ชี้ติคขัด เกิดเป็นโรคกลุ่มภูมิแพ้ต่างๆ

การป้องกันและรักษา

ตามการเกิดโรคนั้น ก่อนอื่นต้องมีการป้องกันและรักษาที่ถูกต้อง ตามหลักแพทย์แผนจีนโรคที่ต่างกัน สภาพร่างกายที่ไม่เหมือนกัน ใช้นโยบายการรักษาที่ต่างกันมีการรักษาทั้งภายในและภายนอกประกอบกัน จำเป็นต้องใช้แพทย์แผนปัจจุบันและแพทย์แผนจีนร่วมกันรักษา

การรักษาจากภายใน

1. ในระยะเฉียบพลัน จะเลือกใช้วิธี ระบายความร้อนทำให้เลือดเย็น ขับลมและความชื้น เช่นการ เฆ็งตี้ ชื่อสาว ต้นผี ดอกสายน้ำผึ้ง เหลียนเซียว ผู่กงอิง เสอเสอฉ่าว ไปเซียนผี ชู่เซิน ไบหม่อน ดอกเก็กฮวย ผู่หลิง ต้าหวง เป็นต้น
2. ระยะกึ่งเฉียบพลัน เลือกใช้หลักการ บำรุงม้ามขับความร้อนเป็นหลัก เลือกใช้ตัวยาเช่น ซางชู่ ไป่จู้ เปีย

เซี่ย หัวยี่ซัว ลูกเดือย ฝูหลิง เปียนโต้ว เจ้อเซี่ย

3.ระยะเรื้อรัง เลือดใช้หลักการ บำรุงเลือดขับลมเพิ่มความชุ่มชื้น เช่น ตังกุย ไป่สาว ตันเซิน เหอโถ้วอู ยี่จู้ หูหมาเหริน ตี้หลง อูเซี่ยวเสอ เป็นต้น

การรักษาภายนอก

- 1.ในระยะเฉียบพลัน ใช้ยาน้ำแขวนตะกอน เช่น คาลาไมด์
- 2.ระยะกึ่งเฉียบพลัน ใช้ยาเนื้อครีม เช่น ชิงใต้ส่านผสมกับน้ำมันงา
- 3.ระยะเรื้อรัง ใช้ยาชนิดน้ำมัน เช่น ชิงใต้เกา หวงเหลียนเกา

การป้องกันเพื่อหลีกเลี่ยงและลดการเกิดภูมิแพ้ผิวหนัง

- 1.รักษาอารมณ์จิตใจให้แจ่มใส หลีกเลี่ยงอารมณ์ที่อ่อนไหว ตื่นเต้น
- 2.หลีกเลี่ยงการเกา เพื่อป้องกันการติดเชื้อ
- 3.อาหารที่ควรงด อาหารที่มีฤทธิ์เผ็ดร้อน ของแสลงต่างๆ อาหารทะเล เนื้อวัว เนื้อแพะ ไข่ เป็ด และผลิตภัณฑ์จากนม และจำพวกเห็ดต่างๆ
- 4.งดอาบน้ำร้อนจัด และงดใช้สบู่ก้อน หรือสบู่ที่ระคายเคือง
- 5.ในช่วงระยะกำเริบ งดการฉีดวัคซีนต่างๆ ในผู้เป็นภูมิแพ้ผิวหนังeczema งดสัมผัสผู้ป่วยเริ่มเพื่อป้องกันการเป็นผื่นผิวหนังอักเสบชนิดคล้ายอีสุกอีใส
- 6.ในผู้ป่วยที่มีการใช้กลุ่มยาสเตียรอยด์อยู่นั้น ไม่ควรหยุดใช้ทันที เพื่อป้องกันอาการเป็นหนักมากขึ้นจากการหยุด สเตียรอยด์กะทันหัน

7. ในการใช้ชีวิตประจำวัน ให้หมั่นสังเกตสิ่งที่ทำให้เกิดภูมิแพ้ พยายามหลีกเลี่ยงและกำจัดสาเหตุสิ่งนั้นๆ เพื่อป้องกันการเกิดเป็นหลัก

หมายเหตุ: เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญาของหัวเฉียว แพทย์แผนจีน
ใช้เผยแพร่เพื่อเป็นวิทยาทานความรู้แก่ประชาชน
ห้ามมิให้คัดลอกในเชิงพาณิชย์โดยไม่ได้รับอนุญาตทุกกรณี

注意: 这份文件的版权和知识产权属于华侨中医院，仅对外宣传和传播科普知识所用。禁止擅自用于任何形式的商业谋利。

Attention: The copyright and intellectual assets are belonged to the Hua Chiew (TCM) Clinic for public knowledge only. It is prohibit to copy for commercial purposes in all cases without permission.

กรุงเทพฯ : เลขที่ 14 ซอยนาคเกษม แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

โทรศัพท์ : 02-223-1111 ต่อ 102 โทรสาร : 02-223-1251

เปิดทำการทุกวัน (ยกเว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์) ตั้งแต่เวลา 08.00 - 16.00 น.

โคราช : เลขที่ 2 ถนนมิตรภาพ (โค้งวัดศาลาลอย) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

โทรศัพท์ : 044-258-555 มือถือ : 085-325-1555 / 085-325-2555

เปิดทำการทุกวัน (ยกเว้นวันจันทร์ และ วันหยุดนักขัตฤกษ์) ตั้งแต่เวลา 08.00 - 16.00 น.